

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.
A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.
Egy hasábos példár 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

LAPTULAJDONOS:
A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . 6 frt — kr.
Félévre . 3 » — »
Negyedévre . 1 » 50 »
Egy hónapra — » 60 »
Helyben házhoz hozva:
Egész évre . 8 frt — kr.
Félévre . 4 » — »
Negyedévre . 2 frt — kr.
Egy hónapra — » 80 »
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 » — »
Negyedévre . 2 » 50 »
Egy hónapra 1 » — »
Egyes szám ára 4 kr

A becsület védelméről.

Ha Ballagi nagy szótárának vagy a magyar lexikonnak összes lapjait éveken át forgatnók is, bizonyára nem találhánk azokban egy sajtóságsabb és oly sok ellentétet magában rejtő szót: mint a becsület.

Ez az ő megmérhetlen értékénél fogva, annak, kinek az tulajdonát képezi, drágább szeplőtlen életénél; az előtt ellenben kinek ez hiányozik, olcsóbb méghitvány életénél is.

A ki a »becsület« szóban rejlő nagy erkölcsi fölény jelentőségét felfogni képes és annak tudatával bir, az többi embertársai eme kincsét tiszteli; a ki azonban ilyenül nem rendelkezik, az annak értékét sem lévén képes mérlegelni, azon egyedüli okból, mert erkölcsi és lelki fogyatkozásai hiányának következtében morális tekintetben az egy beszámíthatlan állapotban levő ember. Az emberek ezen fajtája, önként érthető, hogy a jobbjárást nélkülözve, nincsenek is azon helyzetben, hogy többi embertársaik becsületét tisztelni tudják s így ha esetleg valakivel bármi okból is feszült viszonyba jutnak vagy hadi lábbon állanak: vagy ostoba együgyűségből, vagy pedig szándékos malicziából úgy vélnek maguknak elégtételt szerezhetni, ha ellenfelüket nyíltan, vagy burkolva, szóval vagy írásban kisebbítik, illetve kisebbíteni igyekeznek.

Az ily erkölcsi és lelki szegények balga vagy malicziózus, tehetetlen erőlködéseinek hatásai a megtámadottakra különféle hatást szoktak gyakorolni. A hatás mindig attól függ, hogy ki és kit támad?

Némelyik támadó erőlködése ép olyan, mint mikor a veréb valamely biztos helyről — a sást — akarja az ő csiripelésével megfélemlíteni, mely ostoba fenyegetésen — a madarak királya méltóságának és érinthetlenségének teljes tudatában megvető kicsinyléssel tekint a kis csodamadárkára s ha esetleg a mosoly-

gás művészetével is meg lenne áldva, talán még egyet mosolyogna is rajta.

Az ily támadások, mivel üres hangok módjára minden utóhatás nélkül oszlanak el a levegőbe, nem is tarthatnak igényt arra, hogy az esetleg támadottak akár a támadással akar pedig magukkal az erkölcsi és lelki érzék hiányában szenvedő számtalan támadókkal még csak szóba is álljanak.

Másképp áll azonban a dolog ha csak megközelítőleg is egyenlő társadalmi állású támadó és támadott áll egymással szemben, mert itt már nem találjuk meg azon kondíciókat, melyeket egy megközelíthetetlen válaszfalnak tekinthetnénk és a melyek a támadottata támadóval szemben — hozzáférhetlen fölényének tudatában — passzív magatartásra parancsolhatnának.

Itt már két alternatíva előtt áll a megtámadott t. i. vagy sajtópert indítani a támadó ellen, vagy pedig provokálni őt.

Ha az elégtételvétel előbbi nemét választja, úgy egy hosszú ideig — esetleg évekig — elhúzódó költséges pernek nézhet elébe, mely legjobb esetben is azzal végződik, hogy egy igen enyhe büntetést szabnak a támadóra, egy oly enyhét, mely nem áll arányban sem az elkövetett sértés, sem pedig a hosszas utánjárás nagyságával; ha pedig az utóbbi formáját választja a szatiszfakciónak: akkor megkiteszi magát annak az eshetőségnek, hogy legnagyobb igazsága mellett is ő is lehet és lesz is megbüntetve, mert az elégtételadás eme módja nem az igazságra, hanem a fegyver vakszerencsére van bázisozva, sőt még magában azon esetben is, ha talán a szerencse oldalára is állana, büntetés nélkül így sem menekülhet, mert párbajvétség címén felelősségre vonatik.

Igy tehát a megbántottnak vajmi kevés elégtételnyeresre van kilátása.

Már pedig naponta szaporodik a sajtóvétségek száma, mely szaporodás egyedül a becsület ellen elkövetett támadás enyhe megtorlására vezethető vissza. De ugyanily

számban szaporodnak a párbajesetek is, mely szaporodás szintén csak a becsület enyhe védelme következtében válik lehetségessé s így voltaképpen a becsület védelmére alkotott elégtelen és silány törvényeink maguk azon tényezők, melyek a gyakori becsületsértéseket lehetővé teszik és a törvénybe ütköző párbajvétségeket előidéznek s utóbbi körülmény által a társadalmat mintegy törvényellenes cselekményre kényszerítik.

Ha már mindent reformálni akarunk és oly sok mindenféle törvényt alkottunk, alkossunk egy olyat is, mely szigoránál fogva eléggé alkalmas legyen arra, hogy a polgárok legdrágább vagyonát — a becsületét — megvédje és hogy őket az oly törvényellenes cselekményekre, mint minő a párbaj is, ne kényszerítse.

Tessék büntető jogi kodexünket reformálni, illetve a sajtóvétségek megtorlásánál az eddigelő érvényben levő, sok tekintetben egész kényelmes államfogház büntetés helyett a börtönbüntetés alkalmazását kimondani.

Ez esetben alig szenvedhet kétséget, hogy a magukat most biztonságban érző s mások becsületében lábbal tipró rágalmazók és sértegetők bizonyára kétszer is meg fogják gondolni azt, hogy akár együgyűségből, akár pedig szándékos malicziából bárkit is akár szóval, akár pedig írásban otrombán megsértsenek. —s.

Egyházipolitikai röpirat.

»Magyarország az abszolutizmus utján.« Ez a czime a legújabb egyházipolitikai röpiratnak, amelyet Justus annak bebizonyítására adott ki, hogy a magyar kormányok újabb működésének termékei és pedig első sorban az egyházipolitikai törvények II. József rendőrállamává alakítják át Magyarországot. A röpirat azt igyekszik bizonyítani, hogy az állami anyakönyvvezetés, amelyet mint a szabadelvűség követelményét hangoztattak, nem más, mint egy újabb lépés az állami mindenhatóság felé. Az anyakönyvvezetés államosítása ismét elvont egy teret az autonomiától. Czitálja II. József egy pátensét, a melyben az egyházi anyakönyvvezetést az egységes állam

érdekében a polgári hatóság által felülvizsgálandónak tartja. Az abszolutizmus további lépésének mondja a röpirat a kormány törvénytörölő rendeleti jogát, amely, mint az elkeresztelési rendelet is mutatja, óriási vihácsokat idézhet fel. Kárhóztatja a pair-schubot, melyet a kormány akaratának végrehajtására alkalmaz. A röpirat így végződik;

A liberális politika nálunk oda sülyedt, hogy alkotmányellenes eszközökkel viszi ezt a nemzetet az abszolutizmus karjai közé. Minél tovább fog uralkodni, annál nagyobb és fékezhetlenebb szenvedéllyel fog haladni ezen az uton. Uralmát másként képtelen fenntartani. A hatalmi önzés lelkiismeretlensége a saját életének meghosszabbításán kívül nem ismer más érdeket, de épp ezért nem is válogathatja már meg az eszközöket. Ime már is látjuk, hogy most a sajtó szabadságot akarja eltiporni. Az a bünvádi perrendtartás, melyet Erdélyi Sándor terjesztett a képviselőház elé, korlátlan előzetes lefoglalási jogot biztosít a kormánynak, mely ezzel a hatalommal akkor teheti tönkre a szabad sajtót, amikor tetszik neki. Ha ez a javaslat törvényerőre emelkedik, az orosz sajtónak szabadsága sok tekintetben nagyobb lesz mint a miénk.

Ez ellen a politika ellen kell a harcot megindítani. És ennek a harcnak nem lehet más a jelszava, mint a revízió. Mert csak ezzel lehet megtörni azt a szellemet, melynek romboló munkáját naponkint más alakban látjuk.

Ha nem sikerül e harcban törvényes eszközökkel megdöbenteni a hatalmi korrupció által megalkotott egyházpolitikát, hogy annak romjai alatt összetörjön az a lelketlen párturalom, mely azt megteremtette: Magyarországon szét fűg zúlleni rövid idő alatt a keresztény társadalom.

Keresztény társadalom nélkül pedig magyar állam sem létezik.

Órúlten rohanunk az abszolutizmus karjai közé.

Lapszemle.

Budapest, 1895. szept. 5.

A »Magyar Állam« »Le a bélyeggel« czim alatt azt mutatja ki, hogy mennyivel fog csökkeni a kincstár jövedelme a bélyegeken is, mert a házasságkötés czéljából kiállított stóbb más okmányra bélyeg többé nem szükséges.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Az én ideálom és a rendezvous.

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Irta: **Senki.**

(Vége.)

IV.

A tanácskozás eredménye az volt, hogy Mariskát más légkörbe kell áthelyezni. És pedig legjobb lesz a Szilágyság, ott lakik az ősi kastélyban az ezredes úr huga és ennek az oltalma alatt tanuljon feledni a Mariska.

Mintha élénk pir és a meglepődöttség mosolya futott volna egy pillanatra véges végig a Mariska halvány arcán, mikor ezt az eredményt és ezt a határozatot meghallotta parancsként az ezredes úr ajkáról elhangzani. El is ment másnap Csucsára külön katonai vonaton, ott négyesbe tették az ezred féltett gyöngyét és másnap a Magura völgyében épült vadászcastély teraszáról nézte a ragyogó esthajnali csillagot a Mariska bánattól megtört fényes szeme.

Egy hónap múltán újból pirulni kezdett a kreol arc. Tehát használt az átültetés a virágnak. Mosolya visszatért, kacagó angyala lett újra a háznak, talán feledett, mint ahogyan a leányok rendszeren efelejtik az első szerelmet.

A kastély különben elég zajos találkozója volt a vidék gentry világának. A háziúr viális magyareMBER, a kinél ki, be járt a vendég. »Hadd fogyjon a vagyon, úgy sincs kire maradjon felelte a neje, aki néha aggodalmasan

Ezt pedig az egyház törvény felette drága fentartási költségei mellett az állam nagyon meg fogja érezni.

A »Hazánk« a »magyar kir. operáról« ír és azt mondja, hogy ideje, hogy megkérdezzük: vajjon az áldozatoknak nagy tengere arányban áll-e azon előhaladással, melyet nemzeti szempontból az operával eddig felmutatni tudunk. Kifogásolja, hogy sokáig keveset törődtek a nemzeti szellemmel. Eddig csak az előadó művészek nemzetisége miatt hallatszotak panaszok, mi pedig azt konstatáljuk, hogy nemesak a művészek, de a közönség érzelme sem volt magyar. Most azonban örömmel üdvözölve Káldy Gyulának az opera élére állítását, azon reményének ad kifejezést, hogy ezen vezetőség változás által a mult mulasztásai expiáltatni fognak.

Az »Egyetértés« »Tünődések« cikkében azt írja, hogy Németország örömmámorban uszik azok után a nagy fegyvertények után, miket a francia csatátereken elért. Midőn azonban ezen dicső napra visszagondol, a német nép zöme elkezd tünődni, mert nemesak azon tudatra érred, hogy ezen dicsőséget roppant drága áron fizette meg — testvérei és apáik vérével s e mellett még ezek a győzelmek tették egyé és erőssé Németországot és ezen győzelmek tették lehetővé Vilmos császár korlátlan uralmát, valamint a német nép szabadságának megszorítását is. Ép úgy jezen győzelem vonta maga után egész Európa fegyverben tartását. Amidőn tehát a német udvar és katonai körök ujjongnak a szerzett babérok, addig a német nép zöme tünődik a mult és jelen felett de vele együtt tünődik Európa is.

A »Nemzet« a német császár a szedáni ünnepségek alatt tartott nagyhatású beszédével foglalkozik, mely míg egyrésztől megadja az elismerést a legyőzött ellenfélnek, Franciaországnak, másrészt éle a szociáldemokraták ellen irányul, kik annyira mentek már vakmerőségükben, hogy a német nemzeti kegyelet ellen is izgattak s a leghevesebb modorban eleneztek a szedáni ünnepeket. Európában szokatlan dolog, hogy az uralkodó valamelyik pártját a parlamentnek elítélje, de a német császárt kimentik a körülmények, mivel ki akarja ragadni Németországot a szocializmus pusztító karjaiból.

A »Nemzeti Ujság« »Apponyi elégtétele« czim alatt Hock Jánostól cikket közölve azt írja: mikor az állami annyakönyvvezetés eszméjét a kormány legelőször fölvetette, a nem-

zeti párt e kérdést nem elvi szempontból kifogásolta, csupán a czélszerűség és a gyakorlati kivihetőség szempontjait mérlegelte. Apponyi előre kijelentette: hogy a végrehajtással járó súlyos komplikációkat csak az enyhítheti, ha e reformot a kormány nemesak rendszeres előkészítéssel, hanem a lehető legenyhébb módszerrel lépteti életbe. De ha szervezeti előfeltételek nélkül fognak a végrehajtási munkához, az olesó és megbízható anyakönyvek helyett az állam drága pénzen fog a maga részére rossz és megbízhatatlan anyakönyveket vásárolni.

És mint látjuk ily rendszeres előkészületek nélkül jutottunk az egyháztörvény életbe léptetéséhez a mennyiben hiányosak az előkészületek és így Apponynak maga a kormány adta meg az elégtételt.

A »Pesti Napló« »Közeledés« ezimen ama törekvésekről cikkeznek, melyeknek czélja a különvált függetlenségi pártot egyesíteni. Ez akeziót Kossuth Ferencz indította meg, de nehé lesz keresztülvitele, mert az Ugropárt klerikális és az Eötvös párt liberális. Különben is megnehezíti az egyesülést az a sok rágalmazás, áskálódás, piszkolódás, melylyel e két párt tagjai egymást a politikai tisztesség rovására illették. A nemzet ez egyesülésnek csak örvendhet, mert az ellenzék ereje növekedik, és a pártok közötti viszálykodás is véget ér.

A »Magyarország« »Szomorú számok« alatt cikkeznek és azt írja, hogy az az illuzió mintha állami háztartásunk rendezve volna, kezd erősen foszladozni. Legalább emellett tanuskodnak a jövő évi állami kiadások, melyek ismét tíz millió forinttal fognak emelkedni. Illetve a kiadási többletnek előirányzata 10 millió. Mennyit fog azonban ez valójában kitenni? azt ma még tudni nem lehet.

Ép ezért szinte érthetetlen, hogy az előirányzat készítői magukat még ennek dacára is folyton illuzióban ringatják.

A »Magyar Hirlap« »A rendőri ügyosztályról« írva, miután Jekelfalussy távozásával a rendőrség vezetése változást szenved s oda egy új ember állittatik, figyelmezteti a kormányt, hogy ne csak rendőrt, de általában nagy műveltséggel, jogi szakértelemmel s politikai körülményekkel bíró egyént válasszon, mert nemzetközi viszonyunknál fogva nálunk a rendőrfő nem csak főkapitány, hanem politikus is.

A »Budapesti Hirlap« »Isten kegyelméből« czimű vezércikkében a fiatal német császárról írva azt mondja: őt talán az teszi oly érdekesen izgatóvá még mielőtt nagyobb eslekedettel a világtörténet lapjaira irta volna a

kérdezte, hogy tanácsos-e oly könnyelműen elmulatni azt a tenger pénzt, amelyet évek hosszú során szerzett hűségese szolgálataival, az egykori híres ügyvéd, az erdélyi zsidók perlekedő réme, a mánások udvarházaiban.

És e vendégek között is akadt udvarló. Úgy vették ki a háztáján, hogy a mi e kastélyból marad, azt a Mariska jussolja. Folyt is tehát a hizelgő szó a Mariska lábai mellett, mint Bataton taván a víz hullám az elárvult sajka körül. Mariska csak hallgatta, csak tűrte.

Tűrte — mert egyáltalán nem rajongott a Badacsonyi Laji szösze bajuszáért. Pedig az mindig zaklatta, háborgatta — provokálta, a magányos sétákon is a leány nyugalmát.

Egy rendes voust kért tőle a fajankó, egy oly »randevút« ahol ők ketteskén elbeszélgetnének valamely Vasárnap délután. Pedig óra-hosszant sétálgattak egyes egyedül egy komor tekintetű, de hallgatak és néma komondor társaságában, majd minden áldott nap délutánján a Magura völgyeiben.

Végtére elhatározta Mariska, hogy lehetlenné teszi ezt az elbizakodott uracsot; aki mivel 500 hold földnek ura volt, azt hitte már, hogy mindent merhet. Adott neki tehát rendes voust a Magura tetejére a katonai »Messzelátónál«. A találkát különben egy merő véletlen szülte.

Mariska a háznál látogatást tevő ezredes bácsi karján résztvett az erdei kiránduláson, a mely a szilágysági családok egyrésznél annyira divat, hogy véleményök szerint az a vendég nincs is megtisztelve, akít meg nem hurcolnak a Magura meredek hegyesucsi közt.

Igy történt most is. Kora hajnalban nagy czéző, mozgolódás. Kilenekor szilvapálinkás és szalona sütéssel pékelt reggeli a »Törvény fákna« kimenő a »Messzelátóhoz«, ebed a tisztáson, játékkal vegyes »Ozsonna« a »Pokol tó« rétyjén és este csillagok felgyúlása után hazamenetelés.

Mariska a »bácsi« karján élvezte ezt a sok sok jót, aki öreg észszel kigyóntatta az ezred kis leányát minden titkából az úton.

Még azt is elárulta Mariska, hogy azt a léghajót kormányzó katonát nem bírja, nem tudja elfeledni, egyébként baj nincsen.

Mély barázda jelent meg az ezredes szemöldökei közt e kijelentésre. »Nem sikerült hát a tervünk« mondta halkan a bajusza alatt az öreg. Na de csak nem árulta el a csalódást. Tréfálkozva fogadtak Mariskával, hogy ki lesz hamarabb a Messzelátó tetején? Az ezredes volt, mert Mariska csak két fokot mászott, aztán leugrott, kiterítette a zsebkendőjét a nedves mohára és leült várni, mit lát az ezredes onnan felülről?

V.

Nem látott semmi mást, mint a gyönyörű panorámát a vidék hegy- völgyeiből összetéve. Izzadt homlokát törülgetve jelentette ki a lejövetel után: »A ki ide jön és e torony tetejére fel nem megy, megérdemel 25-öt. De aki ide jő és 2-szer is felmegy, az megérdemel 2-szer 25-öt.«

— Mit, esőket? — kérdezte naivul Mariska. — Nem lelkem, hanem kaszárnya nádat — felelte az ősz katona és indult a hegyre.

nevét, hogy nem feltűnés nélkül való szereplésében egy szemmel látható meghasonlás vonzó fényében jár előttünk. Hány alkalmat nem ragadott meg arra, hogy nyilatkozataiban a porosz hagyományos királyi felfogást hirdesse a magáénak, az Isten kegyelméből való uralkodás elvét. A porosz nemesség konzervatív érdekeit; az öröklött viszonyt Isten, uralkodó és nemesség között. És mindazáltal lépten-nyomon látjuk kiszállani, szinte kikelni majestaszából előtérbe állani — egyéniségét. Lényének egyetlen ellensúlya a francia bosszu-háború gondolata. Ez az, ami az ő természetét féken tartja, ez az a lehetőség, ez az a fatális lehetőség az ő szabadabb és merészebb röptének akadéka.

Utasítás az anyakönyvi felügyelőknek.

(Vége.)

Az anyakönyvi felügyelő köteles a hatósága alá tartozó állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezető hivatalos eljárását és ügykezelését mentől gyakrabban, de minden évben legalább egyszer a helyszínén behatóan megvizsgálni.

Ha a vizsgálat folytán egy vagy több anyakönyvi bejegyzés kiigazításának szüksége derül ki, az anyakönyvi felügyelő utasítja az anyakönyvvezetőt, hogy a kiigazítási eljárás megindítása iránt a közvetlen felügyelő hatóságához azonnal jelentést tegyen.

A körülmények által megokolt esetekben az anyakönyvi felügyelő a kiigazítási eljárás megindítása végett, az anyakönyvvezető mellőzésével, egyenesen a közvetlen felügyelő hatóságához fordul.

Megokolt esetekben az anyakönyvi felügyelő az anyakönyvvezetővel, vagy anyakönyvvezető-helyettesével szemben rendbírásgot alkalmaz s annak behajtása, illetőleg az anyakönyvvezető (helyettes), tiszteletdíjából, másodsorban pedig közhivatali fizetéséből való levonása iránt a törvényhatóság első tisztviselőjét megkeresi. Az anyakönyvi felügyelő az általa kiszabott rendbírásgokról nyilvántartást vezet.

Szükség esetén az anyakönyvi felügyelő az anyakönyvvezető (helyettes) fegyelmi uton való felelősségre vonása iránt intézkedik.

Jogában áll az anyakönyvi felügyelőnek a rendezett tanácsu városi polgármestereknél és járási főszolgabíráknál, mint anyakönyvi közvetlen felügyelő hatóságoknál, bármikor hivatalvizsgálatot tartani.

Az anyakönyvi felügyelő a nem anyakönyvvezető polgári tisztviselőknek a házasság kihirdetésénél és a házasságkötésnél való közreműködésénél követett eljárását időszakonként szin-

tén megvizsgálja és a vizsgálat eredményéhez képest a szükséges intézkedéseket megteszi. Az anyakönyvi felügyelő hatósága területén a törvényhatósági levéltárosnak az anyakönyvek másodpéldányainak kezelése körül követett eljárását bármikor megvizsgálhatja.

Az anyakönyvi felügyelő az anyakönyvvezetőknél tartott helyszíni vizsgálatok alkalmával szerzett általános észleleteiről, valamint a lényesebb intézkedéseiről s egyáltalában az anyakönyvvezetés állapotáról minden naptári évről leletét követő hónap első felében jelentést tesz a belügyminiszterhez.

Az időszaki jelentéseken kívül az anyakönyvi felügyelő konkrét ügyben bármikor intézhet fölterjesztést a belügyminiszterhez, s a belügyminiszter tőle bármikor kívánhat jelentéseket. Az évről rendszeres jelentések helyett a belügyminiszter ha szükségesnek látja, rövidebb vagy hosszabb időközli rendszeres jelentések tételét rendeli el.

A belügyminiszter egyúttal körrendeletet intézett a megyei törvényhatóságokhoz, felhívva őket, hogy írják össze azokat az anyakönyvvezetőket, kik hivatali esküt egyébként nem tettek s terjeszszék föl a jegyzéket a főispánhoz. Ezek az anyakönyvvezetők a főispán előtt szeptember második felében a hivatali esküt illetőleg ünnepies fogadalmat fognak tenni.

Nagyvárad város közügyei.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután 3 órakor tartotta meg rendes havi ülését a városháza tanácstermében.

Az ülésen dr. Beöthy László főispán elnöke alatt jelen voltak: Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármester, Rácz Mihály főjegyző, ifj. Rimler Károly főkapitány, Dus László, főgyógyász, Bordé Ferencz, Papp János, Gram Károly dr. tanácsosok, Komlóssy József aljegyző, Papp Miklós pénzügyigazgató, Mihelfi Adolf, Sipos Orbán, Némethy Károly, Dr. Berkovits Ferencz, Mezey Mihály, Dr. Grósz Albert, Huzella Gyula, Hoványi Gyula.

A legelső tárgy

a polgármester heti jelentése,

volt, mely szerint az közegészségügy elég jó. Negyvenkét születési eset mulja felül a halálozások számát, összesen 145 lélek a szaporodás, ezek közül 80 fiu és 65 leány.

Elhalt: 130 ember, ezek közül 58 nő.

Alfréd nem röstelé ezért a zsebkendőért leszállani a földre. De a mint a csolnakból kitéte a jobb lábát, neszt hallott a szomszéd bokrok közepette. Revolveréhez nyult első sorban is, mert úgy gondolta, hogy hátha vadkan lesz, melyet még le nem lőttek a somlyaiak.

De nem az volt, hanem Laji. Igen Laji, a ki úgy csörtetett a sűrűn át a Messzelátó tornya felé, mint egy szerelmes vad gimzarvas agancostúl. — És Alfréd elakadó lélekzettel látta, hogy mily hosszan elnyúló savanyu képet vágott az a másik szerelmes don Juan. Körültekint, és nincs Mariska. Kiveszi az óráját és néz — bután — bambán, hogy talán csak nem késett el? Nem késett, túl pontos volt. Az óra fél kettőt mutatott. Leült hát várni. Szivarra gyújtott és várt a szerelmesek türelmetlenségével, várt és a Mariska még sem jött. Mikor alkonyodni kezdett, visszaindult a Laji dúlt csalódott ábrázattal. A mint a szikla lejtőjére teszi a lábát, a zöld mohán feltűnt neki valami fehérség. Oda lép — hát uramfia ott fekszik a: »Mariska« — név a zsebkendőre kihimmezve.

»Ah« — tehát mégis itt volt, itt ült, hiszen ez az ő zsebkendője! — de hát nem jól járna az óram? És futni kezdett e bizonytalanság láza alatt a hegyről lefelé a kastély irányában.

Alfréd — a ki már türelmetlenkedett de a férfi nyugalmával végig várta a Laji eltávozását, hogy a zsebkendőt tanu nélkül a birtokába kerithesse, végigtanulmányozta a bokrokon túl a hadi térképet és mikor látta, hogy a kis hadi-zsákmányt más gyűrte zsebre, visszatette a

Ragályos betegségek, csekély számban fordultak elő.

Vörheny: összesen 8 fordult elő s a 8 közül ez ideig 1 halt meg.

Bélhurutban kilencz megbetegedés történt.

Gyógykezelés alatt 176 szegény sorsu egyén volt egész hónap alatt.

A száj és körömfájás teljesen megszűnt s mivel a sertészárlat már ez ideig is jelentékeny károkat okozott, a polgármesteri hivatal feliratot fog intézni a miniszteriumhoz, a zárlat megszüntetése iránt.

A közbiztonsági statisztika a következő: 33 egyén lopás, 2 súlyos testi sértés és 2 könnyű testi sértés vétsége miatt lett letartóztatva, ezenkívül letartóztatottak egyéb vétségeikért 72 embert, kik közül 49 eltolonczoltatott, a többi pedig az illető hatóság kezébe lett adva.

Előfordult az egész időszak alatt 2 tűz és 2 öngyilkossági eset.

A lefolyt hóban a multkorinál 38 frttal kevesebb adó folyt be, mindazonáltal az eredmény kielégítőnek mondható.

Iparjog 18 lett összesen engedélyezve, 6 pedig megszűnt.

Miniszteri leirat.

Az összes miniszteri leiratok kivétel nélkül helyeslően tudomásul vétettek, valamennyi jelentéktelen apró dolgot tartalmaz ezek után az

Anyakönyvvezetők kinevezésére

vonatkozó leiratot vették tárgyalás alá. Ugyanis a belügyminiszter megküldötte Komlóssy József I. és Nagy Lajos II. anyakönyvvezetővé történt kinevezését, de mivel Nagy Lajos II.-od anyakönyvvezető időközben megvált a városától, a polgármester ajánlatára a nevezett kinevezési okmányának visszaküldése mellett, a II.-od anyakönyvvezetői állásra, Kelepecz Dezső városi irodaigazgatót hozták javaslatba. A miniszteri leiratok közül fontosabb még, egyedül az anyakönyvvezetők hivatalos óráira vonatkozó rendelet volt. A leirat szerint hivatalos órák vasár- és ünnepnapok is ideértve d. e. 10—12, d. u. 3—4. De Beöthy László dr. főispán ajánlatára e pontot oda módosították, hogy az anyakönyvvezetők nem kötelesek vasárnap vagy bármely ünnep napon is hivatalos órát tartani. E pont ily értelemben való módosítását helyeslőleg egyhangulag tudomásul vette a bizottság.

* * *

VI.

Csillagfényes éjszakában a Magura völgyében újból epedőn szól a pásztori sip, késő éjjeleken. A Laji fújja- fújja szünetnélkül az augusztusi langyos éjszakában.

Az a zsebkendő »rándevű« keseríti a szügyét. Csúf egy találka is volt ám a Mariska rendes vouja. Nem ment többé a kastély felé se. De hiába is ment volna. Azon az éjszakán amelynek alkonyatán ő a zsebkendőt átadta, valami titokzatos kéz, ujja megkopogtatta a Mariska le nem függönyözött ablakát a Magura völgyi kastély első emeletén. Mariska épen elmélázva olvasta a Laji következő nem minden-napi versét, mely egy kitépott notesz lapra ceruzával volt leírva és a zsebkendőátadása után a kertész kezével egy vérző rózsággal a Mariska kezébe átadva s amely verselmény imígyen szóla:

Vesztett napom az én nekem
Ha nem látom képed . . .
Mikor szemem tekintete
A tiedbe nem mélyed . . .

töről lefelé a hirtelenül támadt hűvös szél szeszélyes hónapból.

Mariska a nagy hirtelenségben ott hagyta a zsebkendőjét a mohán fekdüni. Lent a völgyben vette észre ezt a veszteséget de már nem fordult vissza érte.

Leányos fejében egy gondolat fogamzott meg . . . ügyes és életre való. A mint ez a szikra testet öltött, még mosolygott is a hamis.

Este lefekvés előtt két sort irt egy papírlapra. Margarétát tett melléje és lepecsételte a kettőt egy rózsaszínű szük borítékba.

Kora reggel másnap staféta vitte e kis jószágot a sarmasághi állomásra az érkező vonatához. Délben a szöske bajusza Laji boldogságától szélessé vált képpel olvasta:

— Mit oly régen könyörög, megteszem. Ma délután 2 órakor várja a Messzelátónál egyedül Mariska. — Ah tehát végtére a Bodri kutya nélkül »egyedül« a Magura tetején.

»Na Laji csipd ki magad« gondolta a fiu és úgy cselekedett: Sebbel lobbalt felvette a »Kaisert« — újonnan vasalt gallért a legfinomabb »Saten« ingre és elindult egyedül a 32° melegen a Magurának.

Ugyanekkor vonult fent a léghajón Alfréd is a Magura felett. Őt az orosz mozgósítás folytán a bécsi katonai kormány berendelte a n. váradi állomásra és most már 2-szor vizsgálta végig a Szilágyság hadi pontjait, nem hibázott-e régi felvételei alkalmával.

Igy történt, hogy vizsgálatai közben felfedezte véletlenül ideálja zsebkendőjét, a »Mariska« nevével.

A kolozsvári vasut üzletvezetőség felebbezése.

A kolozsvári vasuti üzletvezetőség felebbezést adott be kutja és medre körül épített kőpárhuzammü tárgyában. Ugyanis a nevezett igazgatóság sérelmesnek találta a határozat ötödik pontját s kérte, hogy az okozott kár megfizetésében a város elmarasztaltassék.

A felebbezéssel szemben, a közigazgatási bizottsági ülés nem találja a nevezett felebbezést indokoltknak s a megfelebbezést határozatot jóváhagyták.

Tanügy.

Koczman János községi polgári iskolai tanító kérvényét ideiglenes állásában való véglegesítésére vonatkozólag Sipos Orbán tanfelügyelő indítványára elfogadták.

A községi iskolák az 1895/96. tanévre vonatkozó költségvetését, mely 46.647 forintot vesz igénybe elfogadták mivel 14.000 forint kivételével az egész összeg adományok, segélyek stb. útján fedezve vannak.

Adóügy.

Papp Miklós pénzügyigazgató jelentését, egész terjedelmében, továbbá a több rendbeli adó leírásokat egyhangulag elfogadták.

Több tárgy nem lévén elnöklő főispán Dr. Beöthy László az ülést berekesztette.

N A P T Á R.

— Szeptember 6. —

Péntek, Róm. kath. Zakariás. Prot. Zakariás. Gör. kelet Bertalan aug. 27. Izt. 30.

Nap két 5 óra 11 p., nyug. 6 óra 13 p. Hold kette 6 óra 50 p. nyug. 7 óra 15 perc.

Szept. 7-9. A polgári lövész-egylet szabad díjlövészete.

„ **12.** Nagyváradi város közgyűlése d. u. 3 órakor.

„ **15.** Iványi Ödön sírkövének ünnepélyes leleplezése d. e. 11 órakor.

„ **18.** Bihar megye évnegyedes közgyűlése d. e. 9 órakor.

„ **22.** A nagyváradi iparos ifjak egyletének szüreti mulatsága a Fekete Sas termében.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő listékben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,

Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,

Kúdar és Kiss cégénél Kishíd-fő,

Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,

Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,

Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,

Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Ah de ...

A legedesebb álomnak is

Ébredés a vége

A leghivebb szerelemnek

Csalódás a bére

Igen az a bére súgta Mariska, mikor valami koppant az ablakon.

Oda megy, hogy miféle éjjeli bogár lehet az és halott halaványan látja lelke ideáljának, Alfrédnek a képét.

Azt hitte kísértet üzi vele játékát és keresztet vetett.

De a hang »Én vagyok Mariska« újra magához téríté őt. És valóban Alfréd volt . . . valami kapesot erősített az ablakpárkányhoz és azután beugrott a Mariska karjai közé . . .

Reggelre üres volt a Mari szobája. Semmi levél, semmi nyom, hogy hová tűnt az ezred tulajdon leánya.

Három nap mulva távirat érkezett Bécsbe Afrika bensejéből a léghajós osztály parancsnokához, amelyben Alfréd tudatja, hogy léghajója elragadta és most fogoly . . .

Igen, a Mariska fehér rabszolgája volt a szabad Kongó államban.

És Laji? Laji verset irt, mikor hallotta a hirt. Ezt is:

Ha elmentél, mért nem vittél engemet is tevéled
Hogy megmondtam volna neked mint szeretlek én téged
Jöjj hát vissza, forró esőkre csalogtalak angyalom
Suttogni a szerelemről karjaid közt vágyódom.

* **A vén generális Nagyváradon.** A »N. U. ez alatt a czim alatt érdekes kis karczolatot közöl a mi szeretett polgármesterünkről abból az alkalomból, hogy Tisza Kálmán, a város képviselője meglátogatja választóit. A karczolat következő:

A vén generális Váradon.

Sa I Ferencz, Nagyvárad polgármestere verejtékező homlokkal ül íróasztala mellett. Hófehér miniszter-papír ásit elébe. Kezébe tollat szorongat, a mit olykor-olykor bemárt a nagy kalamárisba. Aztán ismét leteszi a Nagyvárad szabad királyi város tulajdonát képező pennát, az ugyancsak Nagyvárad szabad királyi város tulajdonát képező nagy kalamáris mellé.

Szóval Nagyvárad polgármestere irni akar. Gondolkozik és gondolatai verejték eseppekben ülnek ki homlokára. Minden csepp verejtéke, mely ott fényeskedik homlokán, kínos zavaráról beszél. Már hogyné volna zavarban, midőn neki szóoklatokat kell csinálnia, melyeket majd a nagy Tisza magas színe előtt fog elzengeni.

A vén generális ugyanis Nagyváradra készül, hogy ott választói előtt megtartsa beszámolóját. És ha Tisza tart beszámolót, az nem történhetik meg csak úgy szárazon. Sok minden kell ehhez és első sorban legkevesebb öt darab polgármesteri üdvözlő szóoklat.

Egy a vasúti megérkezéskor, egy a beszámoló beszéd bezárásakor, egy a banketten, egy az elinduláskor. Összesen öt darab. Ezt az öt darab szóoklatot a polgármester ur a jó Isten tudja hányszor mondta már el. Hiszen Tisza Kálmán fejében sokszor villan meg a nagy gondolat: farmer nach Grosswardein, mert nagyváradi választói között érzi magát leginkább biztosságban, hogy nem fogják agyonhóchozni beszédjét. És ilyen alkalommal a polgármester ur mindig elmondja öt darab szóoklatát, mert hiszen pompásan tud ő beszédeket rögtönözni, ha sokat gondolkozik felettük.

És most mégis a hófehér miniszter-papír csak ásit feléje; csak várja, várja, de hiába várja, hogy apró fekete betűkkel szantsák végig fehér testét. A polgármester ur nagy dologra szánta el magát: elhatározta, hogy nem fogja elmondani a régi öt darab szóoklatot, melyeket senki sem hitt el. Most ujakat mond el, melyekben csak annyi lesz a dícséretből, a mennyit Tisza Kálmán meg is érdemel.

És az öreg polgármester csak gondolkozik, gondolkozik. Előtte a papír, kezében a penna, mit olykor-olykor bemárt a kalamárisba. Aztán ismét leteszi a Nagyvárad szabad

királyi város tulajdonát képező pennát, az ugyancsak Nagyvárad tulajdonát képező nagy kalamáris mellé. De a hófehér miniszter papíron most sincs írva egy félbetű se.

A szegény polgármesternek nem jut eszébe egyetlen dícsérő szó sem, melyet a vén generális meg is érdemelne.

* **Simor szobra.** A Simor János primássága alatt kinevezett kanonokok Strobl Alajosnál elkészítették a néhai herezegprimás szobrát. Strobl szépen halad már a munkával, úgy hogy januárra a legnagyobb valószínűség szerint elkészül a szobor. A szobor költségei körülbelül 30,000 forintba rugnak. A szobrot körülbelül Simor halálának ötödik évfordulóján, január 23-án helyezik el az esztergomi Bazilikában.

* **Választási mozgalmak.** A képviselőválasztások már közelednek, sőt az illetékes körökben a felléptetendő jelöltekről is beszélnek. Mint halljuk, a margittai kerületben többé nem szándékszik fellépni Baranyi Ödön s helyette Örléy Kálmánt jelöli a liberális párt. Sőt azt is beszélnek, hogy Lovassy Andornak szintén szántak mandátumot. Megjegyezzük hogy ez még csak kombináció s hogy valóban kik lesznek Biharvármegye képviselői, az majd elvállik a legközelebbi választások alkalmával, amikor minden vonalon erős harcra van kilátás.

* **A kath. kör palotájának átvétele.** Tegnap előtt d. u. 5 órakor vette át az apácza-utezai 3-ik számú ujonnan épült házat, mely a megalakuló katolikus legényegylet czéljára épült, az építkezések teljes bevégyése után Ifj. Rimánóczy Kálmán építő mestertől az építkezésre felügyelő bizottság. A bizottság tagjai közül jelen voltak: Palotay László kanonok, a bizottság elnöke, Dr. Schweiger Ede ügyvéd, Felser Antal sz. széki titkár, Géczy Lajos káptalani mérnök és Peiser Ernő püspökségi mérnök. Az épületben a felül vizsgálat után mindent rendben találtak, a szerződés pontjai pontosan be voltak tartva s az épület egyike Nagyvárad legszebb palotáinak s impozáns külsejével nagyban hozzájárul a város szépségének emelésére. Az átadás előtt Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok püspök is megtisztelte magas látogatásával a házat, végig járta a termeket, megtekintette a szerkesztőségi termeket s távozásakor a látottak felett megelégedését fejezte ki.

* **László főherezeg állapota.** A hivatalos lap a királyi herezeg balesetéről a következő jelentést adta ki:

László főherezeg ur ő császári és királyi fensége, József főherezeg ur ő császári és királyi fenségének fia, folyó évi szeptember hó 2-dika délutánján, Kis-Jenő mellett tartott hajtó-vadászaton, egy általa meglőtt vadmacska üldözése közben, saját fegyverének véletlen elsülésétől, jobb lábának felső czombján löcséb-sérülést szenvedett. Ő es. és kir. fenségét Budapestre, a vörös kereszt kórházba szállították.

László főherezeg állapota tegnap este aggasztóvá vált.

Fél hat óra tájban távoztak el beteg ágya mellől anyja és sógornője. Az orvosok által megjövendőlt krízis akkor következett be. A beteg arc halványságát piros szín váltotta fel s a test hőmérséklete gyorsan felszökött 39 fokra. A sebláz teljes erővel kitört s tetőpontját kevéssel 7 óra után érte el, a midőn a beteg hőmérséklete 40 és 40½ fokra emelkedett. — Kevéssel fél nyolcz óra után szünni kezdett a láz s a főherezeg 8 óra után annyira magához tért, hogy csirkésültet evett és fekete kávé ivott.

Dr. Jannyt a sebláz kitörésekor nyomban a beteg ágyához hívták s míg a főherezeg állapota jobbra nem fordul, a beteg mellett fog tartózkodni.

Ha te nem jössz, úgy én megyek majd el oda tehozzád
Mert nem bírom elviselni bús szívemnek fájdalmát
Adj egy esőket, az utolsót, úgy sem élek én tovább
Almaidban jövök majd csak esőket lopni tehozzád.

Az Isten is megátkozott, hogy ne éljünk egymásért
De kijátszom e világot s meghalok egy esőködért
Egy sóhajban lesz az áldás, tilalom, az esküvőm
Temető a menországom, esőköd oda kísérom.

Fájó szívvel kértelek rég, hogy szeressél engemet
Te azt mondtad, hogy szeretned engem soha nem lehet
Ha nem szeret, átkot mégis sohasem mondok reája
Feliratom nevem mellé nevével majd a fejfámra.

Ha igaz az hogy még egyszer új életre ébredünk
Akkor kérem majd az Istent, hogy egymásé lehessünk
Szemed kungja lobogtassa régen elhalt szívemet
Ajkadnak forró esője ébresszen fel engemet.

Lemondtam arról mi e földön
A halandónak élet ad,
Szerelmem büvös mámoráról
Mely oly csodásan elragad

E kéjes, kínos földi üdvöt
Száműztem mindörökre én,
Pedig oly csodás, édes képet
Varázsolgatott én elém.

Lemondtam, tudva hogy engem
Nagy hatalmába sohse ejt
És így csak gyötrő szenvedés az
Mit e mámor számomra rejt

És Lajinak igaza volt, készül a halálra.
Mariskája első útját lefotografálta Camille
Flammarion művének II-ik kötetében.

masarok nyoma. Hogy a szurást ki tette, nem tudhatni; két embert is láttak a verekedés közben kést. Egyik késes atyafit az előjáróság azonnal befogta.

Ugyanazon időben a község ellenkező oldalán fekvő korcsmánál a román atyafiak rendeztek véres verekedést s egy ficsort életveszélyesen megkéseltek.

Tegnap 2-án reggel megjelent a községben a csendőrség s azonnal megkezdte a kutatást, a vizsgálatot s folytatja még ma is; de még mindezen ideig nem sikerült az asszonyt megszuró tettest kiderítenie. A ficsor kése kezben van. Tervbe van véve, hogy az illuminált dulakodók szétugrasztása céljából a községi fecskendőt a templom szomszédságában készenlétbe helyezik.

A múlt héten tartott községi képviselőtestületi közgyűlés a polgári anyakönyvvezető iroda építésére forszírozott 800 frt költséget nem szavazta meg. Nem szavazta meg, mert községünk lakossága már is 50—75% pótdóval van terhelve; de nem szavazta meg azért sem, mert a t. képviselő testület azon elvet vallja, hogy a kinek kellett a polgári házasság, az gondoskodjék az avval járó költségekről is. Ugyanezen a czimen tagadta meg az építési költségeket a gyiresi képviselőtestület is, bár megígértette neki, hogy, ha az irodát felépíti a körjegyzői székhely Tarjánból Gyiresre fog áthelyeztetni.

A szomszéd *Szentandrást* községben, hol már javában készültek az anyakönyvvezető iroda építéséhez, hirtelen felhagytak az előmunkálatokkal, mert jól értesült egyének állítása szerint a *felettes hatóságok az építkezést feleslegesnek tartják*. A mellett bizonyít ez, hogy a belügyminiszternek a »Dunántúli Hírlap« által publikált bizalmas rendelete nem csak Győrmezőre; de Biharmegyébe s bizonyára a többi megyébe is eljutott. X.

Bihar, 1895. szept. 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó hó 3-ika éjjelén történt, hogy két n.-léta ember Biharon keresztül Nagyváradra egy-egy szekér dinnyét vitt eladni. Községünk nyugoti szélén haladtak, midőn az ott közelben legeltető suhancok előugrálva dézsmálgatták az egyik szekérről a szundikáló atyafi dinnyét, számszerint mint az ember mondá 20-at és 3 abrakos tarisznyát is elemeltek.

A lopást a hátul ballagó czimbora vette észre s jelt adva társának, mindketten az uton megálltak és utána mentek a dinnyetolvajoknak, de nem tudták kivenni, merre mentek. Mig maguk közt tanakodtak, egy harmadik dinnyés szekeret vettek észre feléjük közeledni. A tolvajok, kik 5-en lehettek, erőszakkal vitték el a dinnyét erről is. Ekkor a két léta ember kiabálni kezdett segítségül sietve; de a tolvajok a lármára elszaladtak a vasut mentén és eltűntek. Az atyafiak, azon a tájon ismeretlenek lévén, abban hagyták az üldözést; hanem csak ott közükben nyomoztak, a fekhelyüket keresték, mig végre sikerült a két létainak rátalálni fészükre; de ott egyetlen egy dinnyét nem találtak, hanem egy szűrt, egy gubát és egy jó zsákot, melyeket, mint corpus delictit bevitték az ottani esendőrlaktanyába, elbeszélvén az esetet. A csendőrök nyomoznak, eddig már 5 egyéneknek vannak nyomában.

Ilyen a biztonság ma nálunk! r. l.

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895 május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: *Toto és Tata*.

Szombat: *Tosca* itt először. Gál Gy. jutalomjátéka.

Vasárnap: *A takácsok* itt először.

Tompa Kálmán jutalomjátéka.

Egy szegény ifju története.

— Szeptember 5. —

Az este egy gyönyörű, költői szépségekkel bővelkedő romantikus színezetű darabot adtak. Tompa már a darab megválasztásáért is dicsekedtet érdemel, hogy ebbe a realiztikus, naturalisztikus világnézettel szaturált világba belevegyített egy kis tiszta, hamisítatlan eszményességet, idealismust, hol a szereplő személyek jelleme a költészet csillagos himporával bevonna s megnevesítve bámulatosan emelkedik ki az egyhangu hétköznapi élet alacsony színvonalából. Egy ilyen jellem az este előadott színmű hőse is. Champcey marquis, híres ősök sarja szegénységre jutva becsületes szívvvel, hátrózott jellemmel, ősei öröke közül mitsem tartva meg más, mint a nemesi büszkeséget, a jellem fenségét, akedély mocsoktalan tisztaságát, neki indul az életküzdelemnek, küzd, fárad, szenved, megalázó életviszonyok közt tengődik, de férfiu büszkesége, nemes szíve, becsületének tisztasága mindvégig szentelen marad, olyan mint a középkor nemes, eszményekért rajongó hős lovagjai, Ritter ohne Furcht und Tadel.

Ezt az alakot jelenítette meg Tompa; talán az ő költőies természetének ez legjobban meg is felelt. Mintha életben láttuk volna a személyesített alakot, oly hiven volt az visszadva játékában. A nemes, de szegény ifju megragadó szerencsétlenségét, fájdalmát, s a tönkre ment főur büszkeségét, ki restell elfogadni alamizsnát másoktól, arczjátékával, taglejtéseivel, tartásával, szavainak hangsúlyozásával, az indulat kitérősek közvetlen szenvedélyességével a leghivebben ecsetelte. Játékába beleolvastotta saját egyéniségének kinyomatát s az érzelmeiket mintegy saját lelkének belvilágából kölcsönözve, bensőséggel, tüzzel, a lelkesedés hevével a fájdalom szenvedélyességével tükröztette vissza s magával ragadta a hallgatók kedélyét, úgy hogy, akik látták, akik hallották, elvesztették egyéniségük érzetét s vele együtt szenvedtek, együtt örültek, keresztül mentek az érzelmeik mindama fokozatain, melyek a játszó lelkét betöltötték.

A közönség mindeme felsőbb élvezetért nem maradt adósa, sűrűn s lelkesen tapsolta megjelenéseit s első jelenete alkalmával három virágescokorral s egy gyönyörű, nagy babérkoszorúval »Tompa Kálmánnak — tisztelői« felirattal, (tegnap látható volt Farkas kertész kirakatában) és egy finom, ezüst fogantyúval ellátott ébenfa sétapálcával tisztelte meg.

A többi szereplők közül óriási hatást ért el Gál Gyula rövid szerepében. Az öregségtől tehetetlen reszkető aggastyánt, kit az idő és lelkének mély sebei megtörték olylélektartó hűséggel, szívet facsaró elevelességgel, megdöbbentő szenvedélyességgel adta, hogy az aggastyán lelki gyötrelmeinek rémes tragédiája látára szinte meghűlt a vér az ember ereiben. A drámai művészett legmagasabb alkotása volt ez, aminővel az egész világot folytonos diadal közt járhatná be, s ha más nem volna, ugy ez egyetlen szerep is megszerezne számára a művészet bakérkoszoruját.

Angyal Ilka (Margit) szerepében teljesen otthonos volt. Az érzelmeik játéka hiven viszatükröződött szerepében. A gazdag leány bizalmatlanságával, kit többnyire csak vagyonaért szeretnek, fordul az egyszerű ügyvivő felé, őt megvetéssel is illeti, s midőn szíve szerelemre gyúl, kedvesét akkor is önzéssel vádolja, de érzelmeit még sem képes elfojtani s a szenvedély tüzével fordul ellene s mikor kedvesét a halál torkába látja futni, szíve megtörik s ájultan hull a földre (3-ik felvonás). E nagy drámai jelenetet művészi mód játszotta el s a közönség tapsviharral fogadta alakítását.

A többi szereplők közül kiemelkedtek még részint szerepük, részint ügyes játékuk által:

Tóvölgyi Margit, Benedek, Novák Irén, Hunyadiné, Bácsné, Czakó.

Az est sikeréhez nagyban hozzájárult az ének és zenekar, különösen ez utóbbi az első felvonás alatt consordino-val előadott játékával.

(A—)

Gál Gyula jutalomjátéka.

Holnap tartja jutalomjátékát szintársulatunk tragikus »Tosca« című drámában. Felhívjuk rá a közönség figyelmét, mert ha művészetnek érdemes adózni, úgy Gál Gyulával szemben nemcsak elismerését fejezi ki a közönség az ő művészetére iránt, hanem szigorú köteletségét is teljesíti, mert az egyetlen E. Kovács Gyula és talán Ivánffy kivételével, az egész országban nincs más drámai színész, aki vele versenyezni képes volna. Tetszése szerint játszik az érzelmeikkel, a legnehezebb lelki állapotokat a legnagyobb könnyedséggel teremti elő, a lelkéből kisugárzó, őserő át- meg áthatja a hallgatóságot, s mint tragikus színész művészi játékával megdöbbenti, megrázza, magával ragadja a hallgatóság lelkét, végig vezeti szenvedély minden fázisán egész a végső nagy katasztrófaig, hol a megsértett vilárendet kiengeszteli a hős tragikus halálával. Borzasztónak volna nevezhető, ha fenséges nem volna az a hatás, melyet játéka előidéz, mely bevésődik az ember szívébe, átjárja, végig borzongatja idegeit úgy, hogy csodálkozva tekint fel rá: hiszen ez nem színész, ez maga a hős, aki küzd, szenved, nemesen harcol s eszik, kinek tragédiája oly lélekrázó, kinek eleste oly szánalomra méltó. Gál Gyula magas művészi képzettséggel megáldva nem tekinti keresetmódnak pályáját, hanem tiszta ambícióval küzd, hogy lelkének nemes ideálját tökéletesedni a művészetben, minél jobban betöltse. Ő egy valódi művész, ki nem keresi a közönség kegyét, nem vágyik a kitüntetések után, nem eped a közönség tapsaira, ki ismert szerénysége által visszahúzódik az ünnepltetés elől, mintha érezné, hogy a közönség neki mit sem adhat vissza abból a fenséges gyönyörből, mit az ő művészet ad, de épen ez az ok, aminek serkentenie kell városunk közönségét, hogy adja meg az érdemnek a köteles elismerést, adja meg a művésznek azt, ami őt élteti, a sikert, a lelkes hódolatot és becsülést.

REGENY-CSARNOK.

A két kastély.

Elbeszélés.

19

Irta: Valnicsek Béla.

(Folytatás.)

Wurm megfogta a kinyújtott kezét s a szomszéd terem felé vezette Rózát. Az ajtónál előre bocsátá őt s midőn Róza a küszöbön átlépve megpillantá a mosolygó Ernőt, szóltanul, némán maradt állva, mintha lábai meggyökereztek volna.

— Álom vagy valóság? suttogák ajkai.

— Valóság rebegé Ernő örömtől ragyogó arczczal s Róza karjaiba rohant.

A két szerető szív néma örömet a legkisebb zaj sem zavará meg; még a különben beszédes Wurm is meghatottan állott helyén.

Néhány pillanat mulva kibontakoztak egymás karjaiból s Róza kérdéseinek se vége, se hossza nem akadt, melyek mind Ernő multjára vonatkoztak.

Ernő mindent elmondott; még Karfról is tett említést, amely név hallatára a szánalom kifejezése ült Róza arczára.

Ekkor történt, hogy a fiatalok, jóllehet hűvös est állott be, lementek a kertbe sétálni és Róza, ki még nem gyógyult fel teljesen, meghívte magát, visszaesett lázas betegségébe.

E naptól fogva Wurmék nagyobbrészt Róza ágya mellett töltötték idejüket s Ernő is gyakrabban volt a beteg mellett.

Most is épen együtt voltak s örömmel vették tudomásul az orvosnak megnyugtató válaszlát.

S Róza valóban napról-napra jobban lett, úgy, hogy két hét mulva már vidáman üdvözölték a meleg napsugarak az ágyban fekvő beteget s pajkosan játszadoztak párnára omló selymes hajfürtjeivel.

Az imént még szomorú arcok is vidám kifejezést öltöttek s Ernő ajkai körül is kedves mosoly játszadozott; Róza felgyógyult . . .
Két hét múlva fényesen ülték meg az eljegyzést s egyuttal a menyegző napját is meghatározták.

De időközben Ernő levelet kapott Sándortól, melyben részletesen írta le az általunk már ismerteket. Marburger örömmel olvasta barátja levelét, melynek minden egyes sorából boldogság, megelégedés volt kiolvasható.

A levél e szavakkal végződött:
„ . . . Leghőbb óhajomat tehát azt képezi, hogy együtt tartsuk menyegzőnket s hogy a derék Korner plébános adjon bennünket össze. Remélem, óhajom tetszéssel fog találkozni.”

Ernőnek tetszett Sándor indítványa s rögtön válaszolt, melyben beleegyezését adta tudtára s felkérte, hogy minél előbb jöjjön Eisenachba.

Karfi két hónap múlva csakugyan megérkezett jegyesével meg Windischel és nagyban folytak az előkészületek a kettős menyegzőre.

Ernő és Sándor, a két jóbarát boldogsága leírhatatlan volt s a két mennyasszony is csakhamar barátságot kötött.

Marburger azt akarta, hogy ezután is egymás közelében legyenek s azért egyik napon így szólította meg barátját Sándort:

— Egy indítványom volna, kedves Sándor, hajlandó vagy elfogadni?

— Ha csupán tőlem függ, mindenesetre.

— Talán emlékszel még ama két egymás mellett fekvő kastélyra, amelyek egyikében Róza lakott nagybátyjával, másikában pedig szüleim s amelyet annyiszor emlegettem?

— Igen emlékszem!

(Vége köv.)

T Á V I R A T O K.

A megakadt valutarendezés.

Budapest, szept. 5. (Saját tud. táv.) A félhivatalos lapok hirdetik, hogy az árszámok mindinkább csökkennek és rövidesen megszűnik, úgy hogy nemsokára folytatni lehet a valutarendezés műveletét, még pedig a legnagyobb fontosságú lépéssel; az arany-készítmények felvételével. Az általános külpolitikai helyzet nyugtalansága következtében azonban valószínű, hogy az árszámok csakhamar ismét emelkedni fog. Kivitelünk folyton csökken, a behozatal emelkedik, úgy hogy államháztartásunk rohan a deficiz felé, s a kiviteli többlet folytonos zsugorodásából következtetve közel vagyunk a passzív kereskedelmi mérleghez. Ez pedig egyenesen kizárja a készítményeknek még a lehetőségét is. — Ezért a valutarendezés egyelőre megakadt.

Román Miron és a közös pásztorlevél.

Nagyszeben, szept. 5. (Saját tud. táv.) Román Miron metropolita a püspöki konferenciának a közös pásztorlevél ügyében határozatait nem fogja elfogadni, hanem ő és alárendelt püspökei egy külön pásztorlevelet bocsájtanak ki.

László főherceg betegsége.

Budapest, szept. 5. (Saját tud. táv.) A sebesült főherceg állapota igen súlyos. A kezelő-orvosok maguk sincsenek még tisztában azzal, hogy a fiatal főherceg balesetének mik lesznek a végkövetkezményei, annyi azonban már ma is egészen világos, hogy László főherceg betegsége, illetve gyógyulása igen hosszú ideig fog tartani.

A beteg főherceg az elmúlt éjszaktól a körülményekhez képest igen jól töltötte. Későn aludt el, de azután a dél-előtti órákig tartó álomba szenderült.

Este 39-8 fokos láza volt. Reggelre a láz 39 fokra alászállott, majd a dél-előtti folyamán 40-2 fokra szökött föl. A sebláz daczára a főherceg elég jól érzi magát.

Szeged és az oláh panama.

Szeged, szept. 5. (Saját tud. táv.) László Gyula tanácsnok és Tóth Mihály főmérnök, a kiket a Népszava című szocialista ujság a Brenning-ügyből kifolyólag megrágalmazott, ma adták be nyilatkozatukat a közigazgatási bizottsághoz. E két nyilatkozat jórészt a bizottsági ülés jegyzőkönyvi passzusainak czitátuma és ezen czitátummal igazolják azt, hogy ők ez ügyben teljesen aképpen cselekedtek, a mint őket a bizottság utasította.

A szeszmonopolium.

Budapest, szept. 5. (Saját tud. táv.) Lukács László pénzügyminiszter végleg elhatározta, hogy a szeszmonopolium tervet elejti és a monopolium szervezésére vonatkozó előmunkálati iratokat a beérkezett nagyszámú protestáló feliratokat együtt ad acta tétette. A szeszmonopolium helyett azonban a miniszter új alapon akarja szervezni a bor-, sör- és általában a szesz ital-mérési adókat és már is utasította a miniszterium ötödik főosztályát javaslatai előterjesztésére. Most e főosztálynak mindhárom ügyosztálya dolgozik a javaslathoz szükséges statisztikák egybeállításán és feldolgozásán.

Szerb-bolgár unio.

Belgrád, szept. 5. (Saját tud. táv.) A félhivatalos Videlo folytatólag közli szófiai levelezőjének fejtegetéseit, melynek értelmében bolgár előkelő körökben Sztambulov elhunytá daczára mégis folyton foglalkoznak a Bulgária és Szerbia közti perszonál-unio eszméjével. Az eszmecsere szerint a két ország közt a hadügy és pénzügy közös alapon szerveztetnék. Bugária és Szerbia igyekeznének visszaesatolni mindama részeket, melyek annak előtte hozzájuk tartoztak és egyáltalában a Balkánon oly államot teremteni, mely teljesen független lenne és megfelelné azon elvnek, hogy a Balkán a balkán államoké legyen.

K ö z g a z d a s á g.

A biztosítás államosításának kérdéséhez.

A biztosítás államosításának eszméje, melyet a szabad mozgás elleni mindenütt propagálnak, Franciaországban is föl lett vetve. A képviselőházban indítvány tétetett a tüzbiztosításnak állami kezelés alá leendő vonása érdekében. A kormány nyilatkozásra hívta föl a kereskedelmi kamarákat s ezek kivétel nélkül ellene nyilatkoztak a javaslatnak.

Különösen kimerítő a párisi kamara véleménye. Kifejti, hogy a tüzbiztosítás államosítása új monopólium teremtene, mely a személyes szabadság korlátozását involválná, de nem is volna keresztülvihető másképpen, minthogy egyfelől az állam tetemesen szaporítaná hivatalnokai számát, másfelől egész sereg embert, akik most a magántársulatoknál vannak alkalmazva, megfosztana kenyérétől. A monopólium keresztülvitelére legalább is 100 millió frankra

volna szükség, egyrészt a biztosító társulatok kárpótlására, másrészt a szükséges adminisztráció berendezésére, továbbá a károk szaporodása folytán támadt költségekre, minthogy az államnak a biztosítási kényszer következtében a kedvezőtlen kockázatokat is el kell vállalnia, ezenkívül a viszontbiztosítás elmaradásánál fogva és végül ama 20 millió elvesztése folytán, a mely összeget az államnak most adóképp szolgáltatják a biztosító társulatok, ide nem számítva a bélyeg és egyéb illetékeket, melyeket az intézetek jelenleg fizetnek. Az évről-évre változó és bizottságilag megállapítandó díj nem is felelné meg a biztosítás eszméjének, a mely azon alapul, hogy a díj a kockázattal arányban álljon.

Nagyváradai hetivásár.

— Szeptember 3. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895. szeptember 3-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 5.70—5.40— Kétszeres buza 4.90—4.50. Rozs 4.80—4.40. Árpa 5.90—4.70, Zab 5.40—5.20 Tengeri 7.00—7.20 Borsó 14— Lenese 16— Bab 9.20. Köleskása 13— Burgonya 3.80. Lángliszt 12— Zsemlyelisz 11— Fehérkenyér liszt 10— Barnakenyér liszt 8— Széna fuvarral 3.10. Szalma fuvarral 1.65 Szalonna 54.— 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa, bikk 3—, tölgy 2.70, cser 3.20, 100 kiló marhahus 56—, Öntött gyertya 54—, Lámpaolaj 50—, Egy liter bor ó 50, új 40. Pálinka 26, szilvapálinka 80, szesz 95. Egy métermázsza kő-só 10.70, nyers fagygyu 26—, olvasztott fagygyu 34—, szappan 24—, birka gyapju —, magyar gyapju —, Egy hektoliter ó-bor 40—, új-bor 30—, mész 0.90, kemény faszén 1.50 puha faszén —, kendermag 11—, köles 8.50 repeze 10—, dió 17.50, mogyoró —, aszu szilva 13—, Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 64, sertéshus 56, juh-hus 34, veres hagyma 16, fog-hagyma 32, bors 1.40, paprika 1.60 barna kenyér 08. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny — 1 mm. Luczernamag —, frtí, 1 mm. Lóhere —, — 1 mm. Burgondi —.

Marha ártáblázat 1895. szept. 3-ról: Egy pár első rendű jármás ökör 325—, egy pár másodrendű jármás ökör 260—, egy pár harmadrendű jármás ökör 160—, 1 pár fejős tehén 160—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 90—, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 70—, 1 drb. veres borju 09—, 1 drb. fél éves borju 26—, 1 drb. egy éves borju 40—, két éves borju 52—, 1 drb. hizott sertés —, 1 pár fél éves sertés —, 1 pár egy éves sertés —, 1 pár két éves sertés —, egydrb. jó igásló 62—, 1 pár ökörbőr 21—, egypár tehénbőr 16—, borjubőr 5.80, 1 pár lóbor 8.—, 1 pár juh bőr 2.40.

Forgalmi kimutatás 1895. évi szept. hó 3-ról: Tiszta buza körülbelül 1800 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 2200 hltr, árpa 500 hltr. zab 500 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 2800 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 00 drb, félhizott 0.—, sovány —, süldő 000, malacz 000, hizott marha 60, jármás ökör 780, fejős tehén 350, borju 330, bivaly 16, juh és bárány 330, ló 324.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. szept. 4.

Budapest, szeptember 4. I. Készárulilet. Buzát ma bőven kínáltak, a vételkedv igen kedvező volt és szilárd iránzat mellett 30.000 q. hazai buzát 0.00—0 krral tartott áron vásároltak.

Tiszavidéki új 100 q. 80 k. 6.45 frton. Idegen buzákban: nem volt forgalom. Rozs iránzata változatlan, iránzata szilárd, az ára 5.50—5.50 frton Budapesten.

Tengeri iránzata változatlan és csekély forgalmu. Zab iránzata kedvező vételkedv folytán szilárd, ára 5—10 krral emelkedett. Elkelt 200 q. 5.95 forinton készpénzfizetés mellett.

II. Határidőüzlet. Külföldről ismét olesóbb árjegyzések érkeztek, de mindazonáltal nálunk az irány inkább szilárd, miután gazdáink az olesó árak miatt tartózkodók az eladással.

Előfordult kötések: buza őszre 6.35—6.39 frt rozs őszre 5.65—5.69 frt, tengeri augusztus—szept. re 5.35—5.36 forinton, tengeri szeptember—októberre

5.35—5.86 frt, zab őszre 5.67—5.72 frt, káposzta-repeze szeptemberre 9.60—9.70 forinton.

Zárlatkor maradt: buza őszre 6.35—6.36 forinton, rozs őszre 5.67—5.68 frton, tengeri szeptre 5.35—5.40 frton, zab őszre 5.68—5.70 frton, káposzta-repeze szeptemberre 9.65—9.70 forinton.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. szeptember 5-én,

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	122 50
Magyar koronajárdék	— — — —	99 75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — —	124 25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — —	103 50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	— — — —	122 —
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — —	98 25
Italmérési jog megváltási kötvény	— — — —	101 25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — —	98 75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — — —	158 50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	147 50
Osztrák járadék papírban	— — — —	101 —
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	101 25
Osztrák járadék aranyban	— — — —	122 50
Osztrák korona járadék	— — — —	101 25
1860. osztr. államsorsjegyek	— — — —	155 —
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	1068 —
Magyar hitelbank részvény	— — — —	489 —
Osztrák hitelintézet részvény	— — — —	408 30
Osztrák-magyar államvasúti részvény	— — — —	410 75
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — —	956 —
Német birodalmi márka	— — — —	59 05
London vista	— — — —	120 85
Paris vista	— — — —	47 80
20 márkás arany	— — — —	11 81

Szerkesztői üzenet.

K. F. úrnak, Helyben. Mídein helyreigazító levelét megkaptuk, lapunk illető tudósításában átnéztük a közölt névsort, s azon információt nyertük, hogy beeses neve nincs ott. Így keletkezett előbbi szerkesztői üzenetünk. Jelenleg magunk győződünk meg arról, hogy tévedés történt, de hiszen régen meg van mondva és írva, hogy tévedni emberi dolog. Már most azután igazán sajnáljuk is, hogy fenn említett levelét nem közöltük, melylyel kívánsága szerint konstatálhattuk volna, hogy jó katolikus, de egyelőre, bizonyos elvből, semmiféle katolikus mozgalomban nem kíván részt venni. Saját meggyőződése szerint cselekedhetik mindenki.

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlet 126. sz.

VI. Kis bérlet 6. sz.

Páros.

Páros.

Pénteken, 1895. szeptember 6-án.

TOTO és TATA.

Nagy operette 3 felvonásban.

Az előadás kezdete 7, vége fél 10 órakor.

Holnap, szombaton, szeptember 7-én, bérletfolyamban:

T O S C A.

Sardou színműve.

NYILTÉR.

Czukraszda fiók-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a

Széchenyi-téren

egy a mai kor követelményeinek megfelelő fényesen berendezett

fiók-czukraszdat

nyitottam, hol is minden e szakmába vágó megrendeléseket elfogadok és a legpontosabban teljesítek.

Kiváló tisztelettel

Müller Salamon,

(127) 1—3

czukrasz.

Telefon összeköttetés!

A kinevezendő polgári anyakönyvvezetőkhez!

A magas kormány rendeletéből értesültem, hogy minden anyakönyvvezetőnek, ki a házasságkötéseket teljesíti, ebbeli funkcióját az ünnepélyesség emelése céljából

magyar ATTILA-öltönyben

kell végeznie.

Ennek folytán bátor vagyok az igen t. környékbeli községi és köljegyző urakat, kiknek kinevezése már bevezélt tény — felkérni, miszerint ebbeli rendelményekkel bizalmasan hozzám fordulni kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel

NEUMANN M. SÁNDOR NAGYVÁRADON,

(113) 7—10

Olaszi, Fő-utca, Bémer-tér, a „Magyar Király“ kávéház mellett.

Az Attila-öltöny ára legfinomabb minőségű posztóból a legelegánsabb kivitelben 30 frttól 40 frtig.

Eladó makktermés.

A nagyvárad i. sz. ftdő Káptalan tulajdonát képező **h.-dombrovczai** szálás erdők ez évi makktermése az uradalom központi erdőhivatalánál (Nagyvárad, Barátok-utca 804. sz.) szeptember hó 12-én d. u. 3 órakor nyilvános szóbeli árverésen eladandó.

Az árverési és eladási feltételek ugyanott megtekinthetők.

Szabó Ferencz,

(226) 1—3

urad. igazgató.

Magyarország sok százra menő ásványvizei között

a „Gieshübl“ viznek egyetlen hasonmása!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS“

rendkívül szénsavdús és páratlanul tiszta égvényes savanyúvíz.

Elsőrangú asztali- és üdítő ital

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb ásványvizet képzelni sem lehet.

Legújabb vegyelemzés: „... a bodoki »Matild forrás« vize a lejtisztább és legértékesebb égvényes ásványvizünk. Ható alkotó részei közül nátriumbicarbonát- szénsavtartalma jóval nagyobb, mint a hasonló természetű (gieshübl, radcini, preblai, bilini kron-dorfi, lubi Margit stb.) vizeké. Ritka nagy szabad és félig kötött szénsavtartalmának s kitűnő kezelésének tulajdonítható, hogy a víz üledéket nem képez: gyógyító célokra használva érvényre jut a víz minden alkotó része...“

Budapest, 1895. ápril 21.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.

Orvosi tekintélyek egybehangzó nyilatkozata:

„... a bodoki Matild víz kitűnő hatással van az emésztő és légző szervekre. A köhögési inger, rekedtség, tüdőhurut ugyancsak javulnak mellette. Vérkeringési zavaroknál, epe-, vese- és scrofulosus bajoknál is nem egyszer tapasztaltatott igen jó hatása. Étrendi itallal és járványos időben ivóvíz helyett használva, megbecsülhellen.“

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal, vagy tisztán magában használva a »Matild« víz igazán pompás ital.

Arjegyék és a víz leírása szívesen küldetik. Árak Nagyváradon üveggel együtt egy liter 17 kr., fél liter 13 kr.

Nagyvárad i. főraktár **Wurst József** fűszer- és csemege kereskedése: kapható továbbá minden ásványvíz-üzletben és nevezetesebb vendéglőben.

Hazafias tisztelettel 198 50—0

György József, forrás kezelője.

(Háromszék megye) **Bodok** (Háromszék megye.)

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.



3881
1895 SZ.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré adom, hogy **Rózsa Ferencz és társai** poósa i. birtokosoktól illeték hátralékban lefoglalt 2000 köbméter **hasított és gömbölyű**

cser tüzifa

folyó évi szeptember hó 11-én d. u. 2 órakor a helyszínén Poósa községben, illetve az erdőn nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés és megbízott végrehajtóm intézése mellett el fog adatni.

Az árverésre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Nagyvárad, 1895. évi szept. 3-án.

Kiss Elek,

(224) 2—3

főszolgabíró.

